

Gravplass-
rådgiver,
Åse Skrovset

SPØR gravplass- rådgiveren

Dette er Kirkegårdens spalte, der gravplass-rådgiver, Åse Skrovset, belyser spørsmål hun har mottatt fra forvaltninger rundt omkring i landet.

Har du spørsmål som angår lovverk, forskrifter eller andre praktiske ting som du lurer på, kan disse henvendelsene sendes direkte via e-post til Åse Skrovset. Hennes e-postadresse er: aase.skroevset@kirken.no

Når festet opphører så tilfaller gravminnet gravplassen dersom det ikke er fjernet innen seks måneder. Festeren ville neppe betalt for å få fjernet gravminnet dersom han visste at han kunne unngått det ved å vente. Med bakgrunn i dette, og kravet til likebehandling i forvaltningen, bør ikke gravplassforvaltningen ta betalt for å fjerne et gravminne fra en grav som skal slettes.

• Kan gravminnet gjenbrukes?

Gravminnet tilfaller gravplassen seks måneder etter at festet opphører. Dersom gravplassforvaltningen fjerner gravminnet fra gravplassen, skal navn og data tas bort. Det er ingen bestemmelser i lov og forskrift som er til hinder for at et gravminne som er anonymisert gjenbrukes på et annet gravsted.

• Kan gravferdsforvaltningen ta seg betalt for fjerning av gravminnet?

Festeren av graven er eier av gravminnet og har ansvar for det så lenge han fester graven.

FESTE OG GRAVMINNER: Kan en fester ta med seg et gravminne hjem når festet opphører? Enkelte kan kanskje tenke seg et gravminne i smijern som et element i hagen? (Foto: Alf Bergin)

Opphør av feste og gravminner

En gravplassforvaltning har spørsmål rundt opphør av feste og håndtering av gravminner.

• Kan festeren ta med seg gravminnet hjem når festet opphører?

Gravminne og gravutstyr er privat eiendom og festeren står derfor fritt til å ta med seg dette hjem når han ikke ønsker å feste gravstedet lenger. Det kan være nyttig å registrere i gravregisteret at gravminner tas bort. Dette i tilfelle gravminnet ved en senere anledning blir funnet et sted utenfor gravplassen.

• Kan andre i familien ta over ansvaret for gravstedet og gravminnet?

Når festetiden går ut og festeren ikke ønsker å feste gravstedet videre gir han samtidig avkall på sine rettigheter i forhold til gravstedet. Gravplassforvaltningen kan feste bort gravstedet til en annen person som ønsker å holde gravstedet i hevd. Den tidligere festeren bør orienteres om at noen ønsker å ta over festet til gravstedet. Det bør brukes skjønn i denne typen saker og gravplassforvaltningen

bør kanskje ikke tillate overføring i spesielt følsomme saker.

• Bør gravplassforvaltningen jobbe aktivt for å finne en ny fester dersom feste er død og dødsboet ikke har meldt fra hvem festet skal overføres til?

Gravplassforvaltningen har ingen plikt til å jobbe aktivt for å finne nye festere. Det må avklares lokalt hvor mye ressurser en ønsker å bruke på dette, men det er viktig å få på plass gode rutiner. Dersom en vet at gravregisteret har mangler kan det likevel være en grunn til å gjøre en ekstra innsats. En måte å komme i kontakt med andre som har tilknytning til gravstedet, er å sette en lapp på gravminnet hvor de som ønsker å feste gravstedet bes ta kontakt med gravplassforvaltningen. Gravminnet med lappen bør stå i inntil ett år før gravminnet fjernes fra gravplassen.

• Kan gravferdsforvaltningen ta seg betalt for fjerning av gravminnet?

Festeren av graven er eier av gravminnet og har ansvar for det så lenge han fester graven.

www.kirkegaardskultur.no